

L'ESPAI PÚBLIC DE BARCELONA PATEIX UN DETERIORAMENT PEL SEU ÚS INTENSIU

Un informe de la síndica constata un ús important de l'espai públic no només per part de les iniciatives vinculades a interessos econòmics, sinó també per part d'activitats lúdiques que han tingut un fort increment

Sobretot al centre de la ciutat s'ha incrementat l'ús de l'espai públic fins al punt que es dificulta el trànsit dels i les vianants i el seu ús cívic i relacional

Cal trobar un equilibri entre els legítims drets de gaudiment de les activitats lúdiques i el dret del veïnat més proper a una qualitat de vida digna

Vilà denuncia la falta de lavabos públics que pateix la ciutat i recomana que se n'incrementi el nombre, principalment a les instal·lacions del metro

L'espai públic de Barcelona pateix un deteriorament pel seu ús intensiu. Es constata un ús important de l'espai públic no només per part de les iniciatives vinculades a interessos econòmics, sinó també per part d'activitats lúdiques que han tingut un fort increment. Aquesta és una de les conclusions d'una actuació d'ofici feta per la síndica de greuges de Barcelona, Maria Assumpció Vilà, sobre l'ús de l'espai públic a Barcelona, entenent com a espai públic el que no està destinat a la circulació rodada. L'actuació es va obrir a principis de 2014 i no s'ha tancat fins a novembre de 2015 per la lenta resposta municipal. Cada any, la síndica rep desenes de queixes sobre ús i manteniment de l'espai públic.

Segons Vilà hi ha la percepció, sobretot al centre de la ciutat, que s'ha incrementat l'ús de l'espai públic fins al punt que es dificulta el trànsit dels i les vianants i el seu ús cívic i relacional. I s'observa, com a primera causa, un increment substancial de les terrasses i els vetlladors a la via pública degut a l'entrada en vigor de la prohibició de fumar a l'interior dels locals (un fet que ha incrementat les demandes de llicència) i al turisme.

L'espai públic ocupat per terrasses és, sens dubte, el que quantitativament i qualitativament resulta més important i el que més conflictes pot ocasionar tant per l'ocupació com per les molèsties per soroll en horari nocturn. La síndica, en cap cas,

està en contra de les terrasses, però defensa la seva regulació i que es compleixi allò que diu l'Ordenança.

Diferents normatives municipals preveuen l'autorització d'expositors de mercaderies que en part ocupin la via pública. Es tracta d'autoritzacions discrecionals i a precari i generalment s'utilitzen per a expositors de comerços de floristeria i de fruïteria. Normalment, s'autoritza que aquests expositors es situïn a la façana dels edificis. En canvi, les terrasses i els vetlladors han de deixar un espai lliure pels vianants entre la façana i la terrassa. En opinió de la síndica, aquestes ordenacions resulten contradictòries i poden ocasionar confusió entre els i les vianants i sobretot molèsties de desplaçament a les persones invidents.

També hi ha més presència d'artistes de carrer, la celebració de noves mostres culturals o comercials que s'afegeixen a les tradicionals, un increment de les activitats lúdiques a la via pública i la instal·lació de construccions temporals per a diferents usos. Un dels casos més clars que ha viscut Barcelona els darrers anys ha estat la instal·lació a la plaça de Catalunya d'una pista de gel durant les festes de Nadal, ocupació eradicada enguany.

En aquest ús intensiu de la via pública també cal tenir en compte l'ús per part dels i les turistes i de la població local de vehicles o altres màquines, com bicicletes, *segways*, patinets elèctrics que continuen utilitzant les voreres sense tenir en compte les limitacions d'amplada i de velocitat.

Aquesta problemàtica d'un ús intensiu de l'espai públic es dona també en zones urbanes més allunyades del centre, amb un increment de les terrasses, de les mostres comercials i artesanals i de les festes populars, la durada de les quals es perllonga fins a set dies amb la instal·lació d'escenaris i el tancament de carrers.

Així, conclou Vilà en el seu informe, el conjunt de totes aquestes circumstàncies provoca la impressió que l'espai públic pateix un deteriorament, tant en el seu manteniment com en l'ús cívic a què hauria d'estar destinat. Es constata un ús intensiu de l'espai públic no només per part de les iniciatives vinculades a interessos econòmics, sinó també per part d'activitats lúdiques que han tingut un fort increment.

La regulació i el control, potestat municipal

La regulació i el control de l'espai públic pertany a l'Ajuntament, que ha de vetllar per un ús racional d'aquest, preservar-ne la condició d'espai públic a disposició de la ciutadania i evitar-ne un ús excessiu i exclouent a favor d'activitats de discutible interès general, diu la síndica en el seu informe.

I l'Ajuntament està intervenint a ordenar i aconseguir un equilibri raonable de l'espai públic. Ho demostra l'establiment d'un nou règim per a les terrasses i els vetlladors, encara en temps de posada en marxa i possibles modificacions, i l'eliminació o recuperació dels quioscos de premsa tancats o la revisió de la instal·lació temporal d'una pista de gel que ha ocupat per Nadal els darrers anys la plaça de Catalunya, prossegueix Vilà.

Per contra, hi ha altres fets puntuals que, inclús des de la iniciativa pública, impliquen que es produeixi una ocupació de l'espai urbà de forma no prou justificada i que, tot i

que inicialment es projecten com una prova pilot temporal, el pas del temps les integra en el paisatge urbà ordinari. Aquest podria ser el cas d'uns mòduls de microdistribució de mercaderies instal·lat al passeig de Lluís Companys, a tocar de la Ciutadella, que també han estat objecte de queixa.

La síndica també considera que caldria revisar la durada de l'ocupació de l'espai públic amb motiu de la celebració de festes populars. I defensa que cal trobar un equilibri entre els legítims drets de gaudiment de les activitats lúdiques i el dret del veïnat més proper a una qualitat de vida digna sense que se'ls demani una tolerància excessiva per suportar molèsties extraordinàries, especialment de soroll.

Una qüestió a part és l'ocupació irregular de l'espai públic amb una activitat de venda ambulant no autoritzada i que està sent objecte d'una altra actuació d'ofici a banda, en tant que concorren problemes de caire social en els venedors i les venedores.

Les recomanacions emeses són les següents:

1-Un control rigorós del compliment, pel que fa a les terrasses i els vetlladors, de les condicions d'ocupació de l'espai públic, especialment els requisits de superfície d'ocupació permesa, el nombre de taules i el muntatge i el desmuntatge dels elements accessoris.

2-Vetllar per tal que els itineraris dels i les vianants a l'espai públic tinguin un traçat el més directe possible i sense obstacles; cal que hi hagi un emplaçament raonable i planificat dels diferents elements del mobiliari urbà, bastides i d'altres. Es suggereix harmonitzar l'emplaçament de les terrasses i dels expositors autoritzats de floristeries i fruites i verdures ja que, segons la normativa municipal, les primeres han de situar-se fora de les façanes, i els expositors, a les façanes, encara que s'hagi d'arribar, si cal, a revisar l'oportunitat de continuar autoritzant els esmentats expositors a la via pública.

3-Difondre les condicions de circulació pels espais de vianants de les bicicletes i dels vehicles de mobilitat personal perquè tant les persones usuàries d'aquests mitjans de transport com les que van a peu coneguin els seus drets i les seves obligacions.

La síndica ha recomanat també l'Ajuntament en una recent resolució que modifiqui l'Ordenança de circulació per tipificar la infracció de l'article 11.6, que prohibeix la circulació per les vies de la ciutat amb ginys mecànics (*segways* i patinets elèctrics, entre d'altres) impulsats per qualsevol tipus de motor, de no estar homologats com a vehicles, excepte quan hi ha una autorització específica atorgada per l'Ajuntament. Aquesta recomanació la síndica l'ha fet perquè es persegueixi l'ús incívic que alguns usuaris i usuàries fan d'aquestes màquines.

4-Revisió de les condicions d'atorgament dels llocs d'estacionament de vehicles reservats a determinades persones i col·lectius, com el personal de determinades institucions públiques, de tal manera que es persegueixi l'equitat en l'ús comú de l'espai públic.

5-Que en l'exercici de la potestat discrecional per a l'autorització de l'ocupació temporal de l'espai públic, l'Ajuntament apliqui criteris restrictius tenint en compte la

necessitat social de l'activitat, la concentració d'autoritzacions en un mateix espai i temps, i que s'eviti la llarga permanència d'autoritzacions inicialment temporals.

L'informe de la síndica també fa referència al dèficit important de lavabos públics que pateix la ciutat. Quasi no hi ha instal·lats lavabos individuals a les zones més concorregudes i denses. I molts dels que hi ha sempre estan vinculats a les guinguetes que es troben als parcs o jardins o a equipaments públics.

En aquest sentit, la defensora ha suggerit també:

6-Recomanar a l'Ajuntament la prestació del servei de lavabos públics i que es consideri el seu emplaçament majoritari a les instal·lacions de lliure accés del metro. En diferents estacions ja hi ha lavabos per als treballadors i treballadores. En opinió de la síndica es podria aprofitar aquest espai reformant-lo i adaptant-lo per a l'ús ciutadà.